

Gran Teatre del Liceu

Temporada 2025-2026

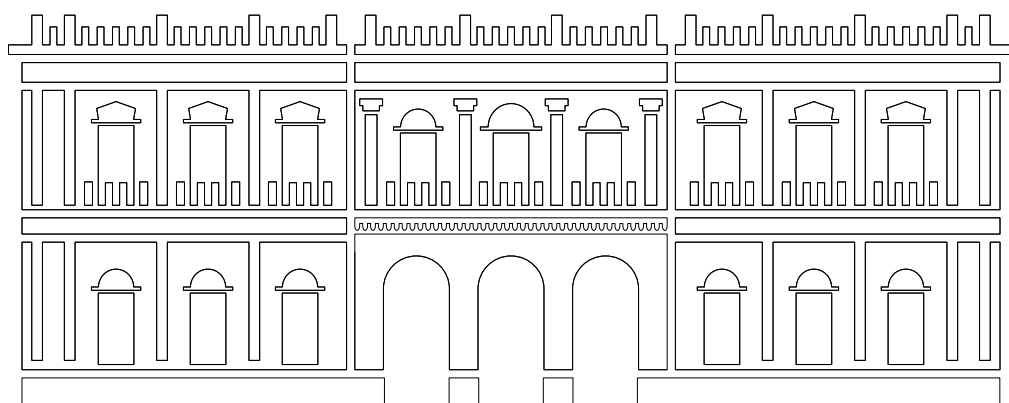
Tristan und Isolde

RICHARD WAGNER

Amb el patrocini en exclusiva de: / Con el patrocinio en exclusiva de:

Fundación
BBVA

TEMPORADA DE MÚSICA DE LA FUNDACIÓN BBVA

PALACIO DEL MARQUÉS DE SALAMANCA

Síguenos en:

@FundacionBBVA

Toda la información
sobre los conciertos:

contrapunto-fbbva.es

Fundació Gran Teatre del Liceu

Patronat de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

President d'honor

Salvador Illa Roca

President del patronat

Salvador Alemany Mas

Vicepresidenta primera

Sònia Hernández Almodóvar

Vicepresident segon

Jordi Martí Grau

Vicepresident tercer

Mària Eugènia Gay Rosell

Vicepresidenta quarta

Lluïsa Moret Sabidó

Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Josep Maria Carreté Nadal, Xavier Fina Ribó, Irene Rigau Oliver,

Àngels Barbarà Fondevila

Vocals representants del Ministerio de Cultura

Carmen Páez Soria, Paz Santa Cecília Aristu, Joan Subirats Humet,

Àngels Ingla Mas

Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Xavier Marcé Carol, Elisenda Rius Bergua

Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Pau González Val

Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Manuel Busquet Arrufat, Ignasi Borrell Roca, Josep Maria

Coronas Guinart, Javier Coll Olalla, Àgueda Viñamata

y de Urruela

Vocals representants del Consell de Mecenatge

Helena Guardans Cambó, Elisa Durán Montolío, Marc Murtra

Millar, Rosario Cabané Bienert

Patró d'honor

Josep Vilarasau Salat

Secretari no patró

Joaquim Badia Armengol

Director general

Valentí Oviedo Cornejo

Comissió Executiva de la Fundació del Gran Teatre del Liceu

President

Salvador Alemany Mas

Vocals representants de la Generalitat de Catalunya

Sònia Hernández Almodóvar, Josep Maria Carreté Nadal

Vocals representants del Ministerio de Cultura

Paz Santa Cecília Aristu, Ana Belén Faus Guijarro

Vocals representants de l'Ajuntament de Barcelona

Xavier Marcé Carol, Elisenda Rius Bergua

Vocal representant de la Diputació de Barcelona

Pau González Val

Vocals representants de la Societat del Gran Teatre del Liceu

Manuel Busquet Arrufat, Javier Coll Olalla

Vocals representants del Consell de Mecenatge

Helena Guardans Cambó, Elisa Durán Montolío

Secretari

Joaquim Badia Armengol

Director general

Valentí Oviedo Cornejo

TEMPORADA ARTÍSTICA

Mecenes / Mecenas

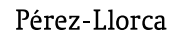
Patrocinadors / Patrocinadores

Protectors / Protectores

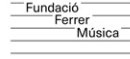

Col·laboradors / Colaboradores

EL PETIT LICEU / LICEU APRÈN

LICEUNDER35

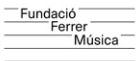
LICEU APROPA

TALENT JOVE I NOVA CREACIÓ

Mitjans de comunicació / Medios de comunicación

Per amor a *l'art*
fes-te Benefactor i viu
des de dins l'emoció
de cada estrena

Descobreix tots els avantatges de
ser Benefactor escanejant el codi QR
o trucant al 93 485 86 31
www.liceu.cat/benefactors

**Junta benefactors /
Junta benefactores**

Presidenta

Cucha Cabané

Vicepresidenta

Elena Barraquer

Carlos Abril
Ramon Agenjo
Javier Aguilar
Alfons Agulló
Eulàlia Alari
Muntsa Alcañiz
Salvador Alemany
Laura Álvarez
Mercedes Álvarez
Alicia Arboix
Fanny Ariza
Pere Armadàs
Teresa Asensio
Esperanza Aubert
Luis Bach
Vera Baena
Josep Balcells
Marc Balcells
Mercedes Barceló
Simon P. Barceló
Rafael Barraquer
Núria Basi
Maria Rosa Bassa
Mercedes Basso
Margarita Batllori
David Bermejo
Manuel Bertran
Ana Bofill
Anna Boix
Sofia Boixet
Ignacio Borrell
Agustí Bou
Josep M. Bové
Tomas Buxeda
Jordi Calonge
Joan Camprubi
Ramona Canals
Elena de Carandini
Marisa de Carandini
Josep Carbó
Rosa Carcas
Montserrat Cardelús
Alejandro Caro
Aurora Catà
María Cruz Caturla
Ramon Centelles
Guzmán Clavel
Elena Comella
Sergio Corbera
Javier Cornejo
Luis Crispí
Maite Cuffí
Cuca Cumellas
M. Dolors i Francesc
Meya Durall
Mercedes Duran
Francisco Egea
M. Isabel Elduque
Fernando Encinar
M. José Enguix
Aranzazu Escudero
Carmen Escudero
Joan Esquirol
Antonio Establés
Patricia Estany
Ana Esteve
Marta Esteve

Marisa Falcó
Bettina Farreras
Ignacio Feijoo
Cristina Ferrando
Magda Ferrer-Dalmau
Inés Fisas
Ricardo Fisas
Santiago Fisas
Albert Foraster
Mercedes Fuster
José Gabeiras
Gabriela Galcerán
Gema Galdón
Jorge Gallardo
Beatriz García-Sarabia
Manuel Gari
Albert Garriga
Pau Gasol
Francisco Gaudier
Anna Gener
Lluís M. Ginjaume
Ezequiel Giró
Enric Girona
Carmen Godia
M. Inmaculada Gómez
Andrea Gömöry
Albert Gost
Casimiro Gracia
Jaume Graell
Quica Graells
Ainhua Grandes
Francisco A. Granero
Pere Grau
Calamanda Grifoll
Poppy Grijalbo
Helena Guardans
Pau Guardans
Maria Guasch
Bernardo Hernández
Guillermo Herrera
Joaquim Herrera
Eva Hinds
Pepita Izquierdo
Gabriel Jené
Josep Juanpere
Iolanda Latorre
Sofia Lluch
Ma. Teresa Machado
Waltraud Maczassek
Rocio Maestre
Carmen Marsá
Cristina Marsal
Mercedes Marsol
Isaac Martin
Josep Millan
Verónica Mimoun
Inma Miquel
Xavier Miranda
José M. Moheadano
Joan Molins
Victòria Moncunill
Chelo Mora
Juan Pedro Moreno
Sílvia Muñoz
Josep Oliu
Magda Onandia
Victoria Onyós
Eduardo Ortega
Ignacia de Pano
Victoria Parera
Anna París
Montserrat Pinyol
Ivan Pons
M. Carmen Pous
Carmen Puig

Jordi Puig
Marian Puig
Ton Puig
Gloria Pujol
Juan Eusebio Pujol
Victòria Quintana
Neus Raig
Carmen Redrado
Juan Bautista Renart
Ferran Ribó
Blanca Ripoll
Joan Roca
Miquel Roca
Pedro Roca-Cusachs
Montserrat Rocamora
Alfonso Rodés
Salvador Rovirosa
Jacqueline Ruiz
Josep Sabé
Francisco Salamero
Eduard Salsas
Juan Antonio Samaranch
Josef-David Sánchez-Molina
Josep L. Sanfeliu
Luis Sans
M. del Carme Serrat
Antoni Siurana
Maria Soldevila
Rafael Soldevila
Silvia Sorribas
Iván Suárez
Rosa Sugrañes
Josep Tabernero
Manuel Terrazo
Bernat -N. Tiffon
August Torà
Ernestina Torelló
Ana Torredemer
Román Trias
Josep Turró
Joaquim Uriach
Marta Uriach
Manuel Valderrama
Maria Angels Vallvé
Carmen Vendrell
Gloria Ventós
Josep Viader
Anna Maria Vidal
Eduardo Vilá
Pilar de Vilallonga
Josep Vilarasau
Maria Vilardell †
Luis Villena
Joaquim Viñas
Salvador Viñas
Joaquín Viola
Francisco Wendt
Lydia de Zuloaga

**Benefactors del cercle
de la dansa / Benefactores
del círculo de la danza**

Paul Clastre
Pitu Lavin
Ma. José Matosas
M. Rosa Ollé
Tati Quera

**Benefactors internacionals
/ Benefactores
internacionales**

Erika Alfieri
The Barnaud-Bettle Family
Johanna Derksen

Carmen Egido
Philina Hsu Chang
Izabela Karnacewicz
Nathaniel Klipper
Mónica Lafuente
Éleonore Lavielle
May Lawrence
Barry Lynam
Cecilia Nordstrom
Brian Pallas
Javier Pérez-Tenessa
Sonja Perkins
Martina Priebe
Paul Schulz
Elina Selin
Karen Swenson
Filippo Viero
Michael Winstrøm

**Benefactors joves /
Benefactores jóvenes**

Alex Agulló
Max Amat
Eric Antràs
Lidia Arcos
Alex Barraquer
Ignacio Baselga
Marc Busquets
Blanca Cabré
Diana Casajús
Marta Cuatrecasas
Petra Duran
Benito Escat
Luigi Esposito
Patricia Ferrer
Pau Font
Iria Gestal
Alberto Gil
Albert Girona
Marco Greselin
Albert Hernández
Àlvar Lamminalo
Arnau Lluch
Santiago Lucas
Xènia Luque
Laura Maneiro
Alexandra Maratchi
Dídac Marsà
Luis Mas
Marc Mayral
Juan Molina-Martell
Elisabeth Montamart
Felipe Morenés
Juan Moreno
Marta Parent
Miquel Pedrerol
Marcos Perales
Elisenda Perelló
Santiago Pons-Quintana
Andrea Puig
Julia Puig
Inés Pujol
Pepe Pujol
Toni Pujol
Carlota Quintero
Sara Ramírez
Ana Recasens
Charlotte Ríos
Patricia Ripollés
Javier Ris
Aitor Romero
Gloria Sáez
Esperanza Schröder
Claudia Segura
Carlos Torres
Javier Uriach

Tristan und Isolde

RICHARD WAGNER

Drama musical en tres actes / Drama musical en tres actos.

Llibret de Richard Wagner basada en *Tristan and Iseult* de Gottfried von Strassburg

Libreto de Richard Wagner basado en *Tristan and Iseult* de Gottfried von Strassburg.

Estrena absoluta: 10 de juny de 1865 al Königliches Hoftheater und Nationaltheater de Munic / Estreno absoluto: 10 de junio de 1865 en el Königliches Hoftheater und Nationaltheater de Múnich

Estrena a Barcelona: 8 de novembre de 1899 al Gran Teatre del Liceu (en italià)

Estreno en Barcelona: 8 de noviembre de 1899 en el Gran Teatre del Liceu (en italiano)

Darrera representació al Liceu: 15 de desembre de 2017

Última representación en el Liceu: 15 de diciembre de 2017

Total de representacions al Liceu: 178 / Total de representaciones en el Liceu: 178

Gener	Enero	Torn	Turno
12	18:30	B	
15	18:30	G	
19	18:30	D	
23*	18:30	E	
25	17:00	T	
27	18:30	A	
31**	19:00	C	

* Sessió mindfulness / * Sesión mindfulness

** Servei amb audiodescripció / ** Servicio con audiodescripción

Durada total / Duración total: 4 h 35 min

Acte I / Acto I: 81 min - Pausa: 30 min - Acte II / Acto II: 65 min -

Pausa: 25 min - Acte III / Acto III: 74 min

Fitxa artística / Ficha artística

Direcció d'escena /
Dirección de escena
Bàrbara Lluch

Escenografia i il·luminació /
Escenografía e iluminación
Urs Schönebaum

Vestuari / Vestuario
Clara Peluffo

Dramatúrgia / Dramaturgia
Yvonne Gebauer

Assistència a la direcció
d'escena / Asistencia a la
dirección de escena
Anna Ponces, Inés García-
Pertierra

Assistència a l'escenografia /
Asistencia a la escenografía
Sarah Bernardy

Assistència al vestuari /
Asistencia al vestuario
Agnès Costa Olivé

Assistència a la direcció musical /
Asistencia a la dirección musical
Pedro Sotelo

Mestres assistents musicals /
Maestros asistentes musicales
Véronique Werklé, Vanessa García,
Rodrigo de Vera, David-Huy Nguyen-
Phung, Jaume Tribó, Jennifer Michelle
Condon

Construcció escenografia /
Construcción escenografía
Allestimenti Arianese Srl

Confecció vestuari / Confección
vestuario
Maribel RH Realización de Vestuario SL

Producció / Producción
Gran Teatre del Liceu

Cor del Gran Teatre del Liceu /
Coro del Gran Teatre del Liceu
Pablo Assante, director

Orquestra Simfònica del Gran
Teatre del Liceu / Orquesta
Sinfónica del Gran Teatre del Liceu
Directora Susanna Mälkki

Amb el patrocini en exclusiva de: / Con el patrocinio en exclusiva de:

Fundación
BBVA

Més informació artística /
Más información artística

Repartiment / Reparto

Tristan

Clay Hilley (12, 19, 23, 27, 31/01)

Bryan Register (15, 25/01)

Rei Marke

Brindley Sherratt

Isolde

Lise Davidsen (12, 19, 23, 27, 31/01)

Elena Pankratova (15, 25/01)

Kurwenal

Tomasz Konieczny

Melot

Roger Padullés

Brangäne

Ekaterina Gubanova

Un pastor / Un mariner - Un marinero

Albert Casals

Un timoner / Un timonel

Milan Perišić

Figuració / Figuración

David Aixalà
Santiago Bayón
Hanníbal González
Guim Oliver
Germán Parreño
Xavi Ramírez
Sílvia Recasens
Juan Antonio
Rodríguez

18 Febrer del 2026

RECITAL NADINE SIERRA I LUDOVIC TÉZIER

Amb el suport de

Shape the future
with confidence

Gran Teatre del Liceu

liceu.cat – 93 485 99 13

Consulteu tot el contingut audiovisual a www.liceuoperaplus.com

On l'òpera i el cinema es troben

Estrenes digitals a les 17.30 h

L'elisir d'amore Donizetti
Javier Camarena i Pretty Yende
Ja disponible

Tristan und Isolde Wagner
Lise Davidsen i Clay Hilley
15 febrer

La Gioconda Ponchielli
Saïoa Hernández i Michael Fabiano
8 març

Manon Lescaut Puccini
Asmik Grigorian i Joshua Guerrero
12 abril

Le nozze di Figaro Mozart
Konstantin Krimmel i Sara Blanch
21 juny

Abona't a la temporada d'òpera digital

liceuoperaplus.com

Lise Davidsen · Clay Hilley

TRISTAN UND ISOLDE

RICHARD WAGNER

Estrena digital
15 febrer 17.30 h

 LiceuOPERA+
Live from Barcelona

Compositor

Richard Wagner (1813-1883) va ser hereu de la tradició de l'òpera nacional alemanya. La seva dimensió aventurera —perseguit per la policia pels deutes econòmics contrets en diversos viatges i per la seva participació en les revoltes de Dresden del 1848— va acabar quan va rebre la protecció i el mecenatge del rei Lluís II de Baviera. Instal·lat a la petita localitat de Bayreuth, va poder-hi construir el Festspielhaus, un teatre exclusivament dedicat a la programació de les seves òperes, esdevingudes drames musicals i decisives per a l'evolució futura del gènere, ja fos des de l'abnegat seguiment o des del rebuig més absolut. Format de manera pràcticament autodidacta, Wagner va incorporar elements innovadors en l'harmonia i el paper de l'orquestra de les seves obres, influïdes ideològicament per la filosofia de Feuerbach i de Schopenhauer, i que tindrien igualment un gran ascendent sobre l'aleshores jove Nietzsche, primer amic i després declarat enemic de Wagner, a qui va acusar de megalòman.

Al magne projecte de *Der Ring des Nibelungen* (*L'anell del nibelung*), cal destacar títols crucials en l'esdevenir de la música vuitcentista, com ara *Tannhäuser*, *Lohengrin* o *Parsifal*. *Tristan und Isolde* és una de les òperes que reflecteixen millor el credo eticoestètic del músic alemany.

Libret i llibretista

El llibret, del mateix Wagner, es basa en una llegenda irlandesa del segle x, escrita en una primera font en francès i després popularitzada per la versió en alemany de Jofré d'Estrasburg, al segle XIII. Tanmateix, Wagner va basar-se en la filosofia del Schopenhauer de *Die Welt als Wille und Vorstellung* (El món com a voluntat i representació) per construir una obra en la qual la dissolució en el no-res dels cossos i de les ànimes actua com a programa filosòfic. A tot plegat, cal afegir-hi la relació sentimental que, durant el procés de gestació de l'òpera (especialment el segon acte), Wagner mantenia amb Mathilde Wesendonck, esposa d'un mecenes del compositor i que va inspirar la relació igualment adúltera que protagonitzen els personatges d'aquest drama musical.

Compositor

Richard Wagner (1813-1883) fue heredero de la tradición de la ópera nacional alemana. Su dimensión aventurera —perseguido por la policía por las deudas económicas contraídas en varios viajes y por su participación en las revueltas de Dresde de 1848— acabó cuando recibió la protección y el mecenazgo del rey Luis II de Baviera. Instalado en la pequeña localidad de Bayreuth, pudo construir el Festspielhaus, un teatro exclusivamente dedicado a la programación de sus óperas, convertidas en dramas musicales y decisivas para la futura evolución del género, ya fuera desde el abnegado seguimiento o desde el rechazo más absoluto. Formado de manera prácticamente autodidacta, Wagner incorporó elementos innovadores en la armonía y el papel de la orquesta de sus obras, influidas ideológicamente por la filosofía de Feuerbach y de Schopenhauer, y que tendrían igualmente un gran ascendiente sobre el entonces joven de Nietzsche, primero amigo y después declarado enemigo de Wagner, a quien acusó de megalómano.

En el magno proyecto de *Der Ring des Nibelungen* (*El anillo del nibelungo*), cabe destacar títulos cruciales en el devenir de la música decimonónica, como *Tannhäuser*, *Lohengrin* o *Parsifal*. *Tristan und Isolde* es una de las óperas que mejor reflejan el credo ético-estético del músico alemán.

Libreto y libretista

El libreto, del propio Wagner, se basa en una leyenda irlandesa del siglo X, escrita en una primera fuente en francés y después popularizada por la versión en alemán de Godofredo de Estrasburgo, en el siglo XIII. Sin embargo, Wagner se basó en la filosofía del Schopenhauer de *El mundo como voluntad y representación* para construir una obra en la que la disolución en la nada de los cuerpos y de las almas actúa como programa filosófico. A todo ello, cabe añadir la relación sentimental que, durante el proceso de gestación de la ópera (especialmente el segundo acto), Wagner mantenía con Mathilde Wesendonck, esposa de un mecenas del compositor y que inspiró la relación igualmente adúltera que protagonizan los personajes de este drama musical.

Estrena

Tristan und Isolde es va estrenar amb èxit al Königliches Hof- und Nationaltheater de Múnic el 10 de juny del 1865, tot i que el projecte venia de lluny: les primeres idees i esbossos sobre el tema arrenquen el 1854, i el llibret es va enllestir el 1857. El primer acte es va acabar el maig de l'any següent, a Zúric, enmig de la redacció de diversos textos teòrics; el segon, a Venècia el març del 1859, i el tercer es donava per finalitzat el juliol d'aquell mateix any. A l'estrena muniquesa hi van participar, encarnant els personatges titulars, el tenor Ludwig Schnorr von Carolsfeld i la seva esposa, la soprano Malvina Schnorr von Carolsfeld. Ell va morir 11 dies després de l'estrena. Els enemics de Wagner van fer córrer la brama —injustament— que havia estat pel sobreesforç de cantar una part tan exigent com la de Tristan.

Estrena al Liceu

L'òpera de Wagner no va arribar a Barcelona fins al 8 de novembre del 1899, amb un repartiment que va incloure, entre d'altres, les veus de *Franco Cardinali*, *Ada Adini-Milliet*, *Leopoldo Cromberg*, *Eugenio Giraldoni*, *Erina Borlinetto*; intèrprets italians per a una òpera que, com era habitual en aquell context, va ser representada en italià i que en un primer moment havia de dirigir Isaac Albéniz, tot i que finalment la tasca va recaure en Édouard Colonne.

La crònica de Marc-Jesús Bertran que va sortir a *La Vanguardia* el 9 de novembre palesa l'entusiasme d'aquella vetllada: “Cuantos ayer noche estaban en el Liceo habrán sentido esta emoción, indefinible, por lo intensa, y por lo que adquiere de personal al repartirse entre la manera de ser del gran músico poeta y la naturaleza del que recibe la sugestión estática de aquella obra sin par”.

Assaig de *Tristan und Isolde* al Gran Teatre del Liceu

Estreno

Tristan und Isolde se estrenó con éxito en el Königliches Hof- und Nationaltheater de Múnich el 10 de junio de 1865, aunque el proyecto venía de lejos: las primeras ideas y esbozos sobre el tema arrancan en 1854, y el libreto se terminó en 1857. El primer acto finalizó en mayo del año siguiente, en Zúrich, en medio de la redacción de varios textos teóricos; el segundo, en Venecia en marzo de 1859; y el tercero se daba por finalizado en julio de ese mismo año. En el estreno muniqués participaron, encarnando a los personajes titulares, el tenor Ludwig Schnorr von Carolsfeld y su esposa, la soprano Malvina Schnorr von Carolsfeld. Él murió 11 días después del estreno. Los enemigos de Wagner hicieron correr el rumor —injustamente— de que había sido por el sobreesfuerzo de cantar una parte tan exigente como la de Tristan.

Estreno en el Liceu

La ópera de Wagner no llegó a Barcelona hasta el 8 de noviembre de 1899, con un reparto que incluyó, entre otras, las voces de *Franco Cardinali*, *Ada Adini-Milliet*, *Leopoldo Cromberg*, *Eugenio Giraldoni*, *Erina Borlinetto*; intérpretes italianos para una ópera que, como era habitual en ese contexto, fue representada en italiano y que en un primer momento debía dirigir Isaac Albéniz, aunque finalmente la tarea recayó en Édouard Colonne.

La crónica de Marc-Jesús Bertran que salió en *La Vanguardia* el 9 de noviembre pone de manifiesto el entusiasmo de aquella velada: “Cuantos ayer noche estaban en el Liceo habrán sentido esta emoción, indefinible, por lo intensa, y por lo que adquiere de personal al repartirse entre la manera de ser del gran músico poeta y la naturaleza del que recibe la sugestión estática de aquella obra sin par”.

“L'amor feliç no té història.”

Denis de Rougemont (*El amor y Occidente*)

Tristan und Isolde és un immens poema dramaticomusical, una cançó infinita d'amor i mort inspirada en la llegenda medieval d'origen celta del segle XII, recopilada per Jofré d'Estrasburg, que va esdevenir una de les referències culturals de l'edat mitjana i, en mans de Wagner, una revolució cultural.

La primera escena ens situa al vaixell en què Tristan condueix Isolde cap a Cornualla perquè es trobi amb el seu promès, el rei Marke. El filtre de mort que la princesa fa portar per consumir la seva venjança contra Tristan per haver causat la mort del seu promès, Marold, és canviat de manera imprevisible per la serventa Brangäne per un filtre d'amor, cosa que desencadena la passió soterrada dels protagonistes, que, al segon acte, presenten una de les escenes d'èxtasi amorós més extraordinàries de la història de l'òpera. La fatalitat porta els amants a transparentar el seu amor impossible. Després de la mort de Tristan, a Isolde només li queda la seva transfiguració (*Verklärung*): una mort d'amor (*Liebestod*) que succeeix tant musicalment com existencialment, i que té com a resultat un dels moments més sublims de tota la història de la música. Una passió que només troba la plenitud en la pròpia extinció.

Escrita entre el 1857 i el 1859 i estrenada a Múnic l'any 1865, l'òpera té com a punt de partida els tràgics amors de Tristan i Isolde. Amb llibret del mateix Wagner, en feu l'expressió més poderosa de la passió amorosa que s'afirma, incontenible, a despit de la voluntat d'un mateix, de les normes morals i de les lleis divines, i que, tal com descriu Denis de Rougemont a *El amor y Occidente*, només en la mort troba el compliment.

Articulat a partir d'una rica constel·lació de referències que inclouen des del budisme fins al teatre de Calderón de la Barca i la filosofia de Schopenhauer, Wagner posa en tensió una sèrie de binomis enfrontats (eros/tànatos, deure/instint o consci-

ència/subconsciència), i proposa un marc dramàtic trencador que anticipa la psicologia moderna.

Només el que se submergeix en la nit pot revelar la seva veritat. L'òpera de Wagner no narra simplement un amor impossible: explora el desig humà d'anul·lar els límits que la consciència imposa, d'esdevenir una altra cosa dins l'abisme on la llum i la foscor deixen de ser contraris.

En aquest mite, l'amor no és tendresa, sinó força cosmogònica: una respiració que desplaça el món. El filtre que uneix els protagonistes no fa sinó desvetllar allò que ja cremava en silenci, i que només pot aconseguir-se més enllà de l'ordre moral, social o fins i tot diví. Per això, Rougemont afirmava que “l'amor absolut només coneix la plenitud en la frontera de la destrucció”. Wagner transforma aquesta idea en música: cromatisme que no resol, melodies que es dilaten com onades lentes, harmonies que prometen un repòs que mai no arriba.

L'itinerari de Tristan i Isolde és, en essència, una meditació sobre la identitat: qui som quan cedim al desig que ens depassa? Quin jo resta quan la passió exigeix la seva pròpia totalitat? Al “*Liebestod*” final, Isolde no mor: es desfà, es transfigura en un estat en què ser i no ser conflueixen, en què l'amor esdevé pura vibració.

Així, l'obra ens convida a qüestionar la nostra relació amb el límit, amb el desig i amb la llum que esgota la raó. *Tristan und Isolde* no proposa respostes, sinó un territori on sentir ja és pensar, i on la música ens revela que, potser, la veritat més profunda de l'ésser només pot ser dita en el vertigen.

Musicalment, Wagner fa uns plantejaments molt nous, que representaran un punt de no retorn en l'evolució de la música: cromatisme ric, paleta de colors orquestrals, suspensió harmònica audaç, clímaxs irresistibles, superposició de diferents ritmes..., en relació amb el cèlebre acord de Tristan,

aquell instant inaugural en què Wagner altera per sempre el curs de la música occidental. En aquest punt de suspensió sonora —mig confessió, mig abisme—, la tonalitat deixa de ser brúixola i esdevé interrogació, com si la música mateixa dubtés de la seva pròpia certesa.

Format per una progressió aparentment senzilla però d'una ambigüitat radical, l'acord trenca amb la lògica harmònica tradicional i obre un espai de tensió que no es resol fins moltes pàgines més endavant. És un impuls cap a l'infinit, una ferida que vibra. El cromatisme, les veus que s'entrellacen i la manca deliberada de repòs creen un estat d'esperit en què l'oient —com Tristan i Isolde— es troba suspès entre el desig i el desconcert. Aquest acord, més que un gest tècnic, és una idea filosòfica: la irrenunciable cerca d'allò que excedeix la forma. Wagner hi objectiva l'anhel humà d'alliberar-se dels límits, de romandre en el desig sense complir-lo mai del tot. És per això que molts hi han vist el naixement de la modernitat musical: en la seva inestabilitat hi batega l'ombra de Debussy, de Schoenberg i de tota la música que vindrà.

Quan sona per primera vegada, l'acord no només obre l'òpera: obre una esclatxa en la sensibilitat de l'oient. Ens diu que la veritat del desig no està en la resolució, sinó en la vibració contínua d'allò que es busca i s'esmuny alhora. Un sol instant harmònic que, com el mite que l'acull, continua interrogant-nos més d'un segle després.

En relació amb els artistes convocats, després del seu èxit amb *Il trittico* de Puccini, la directora fina Susanna Mälkki es posa al capdavant de les formacions musicals del Gran Teatre del Liceu per desxifrar els misteris d'aquesta partitura.

En la nova producció de Bárbara Lluch, Tristan i Isolde, amb un desig inaccessible, són dues persones que intenten abandonar els papers vitals que els han atri-

buit, que volen fugir de la mentida diària. Són dues persones que pateixen i que troben en l'amor la reparació i la restauració de les seves vides. S'aixequen i desafien l'*statu quo*; però perdent la relació amb la realitat acabaran fracassant.

És una enorme satisfacció poder tenir una de les reines del nostre escenari, Lise Davidsen, debutant en el paper d'Isolde al Liceu. Sens dubte, és un dels rols que el món operístic ha estat somniant des de fa anys, i que marcarà un abans i un després en el panorama mundial. Un autèntic regal pel qual estarem sempre agraïts. Al seu costat, el heldentenor Clay Hilley encarnarà el personatge de Tristan, un dels papers més durs però més fascinants del repertori. La promesa d'aquestes funcions inoblidables subratllen el Liceu com a temple wagnerià per excel·lència.

La passió que perdura en el temps no és la serena, sinó aquella que s'esllangueix en el risc, en la tensió entre l'anhel i la impossibilitat. És en aquest espai crepuscular on respira *Tristan und Isolde*, espectacular llenç que converteix la mateixa noció d'amor en un camí de revelació i abisme.

“La nit és el país on totes les preguntes es tornen visibles.”

Rainer Maria Rilke (*Cartes a un jove poeta*)

“En la foscor, el pensament es desprèn del món i diu allò que de dia calla.”

María Zambrano (*Hacia un saber sobre el alma*)

“Pas de ‘vérité’ sans passion, sans erreur.”

Paul Valéry (*Variétés III, Commentaires de Charmes*)

Víctor Garcia de Gomar

Director artístic Gran Teatre del Liceu

“El amor feliz no tiene historia.”

Denis de Rougemont (*El amor y Occidente*)

Tristan und Isolde es un inmenso poema dramático-musical, una canción infinita de amor y muerte inspirada en la leyenda medieval de origen celta del siglo XII, recopilada por Godofredo de Estrasburgo, que se convirtió en una de las referencias culturales de la Edad Media y, en manos de Wagner, en una revolución cultural.

La primera escena nos sitúa en el barco en el que Tristan conduce a Isolde hacia Cornwall para que se encuentre con su prometido, el rey Marke. El filtro de muerte que la princesa manda traer para consumir su venganza contra Tristan por haber causado la muerte de su prometido, Marold, es cambiado de manera imprevisible por la sirvienta Brangäne por un filtro de amor, lo que desencadena la pasión enterrada de los protagonistas, que, en el segundo acto, presentan una de las escenas de éxtasis amoroso más extraordinarias de la historia de la ópera. La fatalidad lleva a los amantes a transparentar su amor imposible. Tras la muerte de Tristan, a Isolde solo le queda su transfiguración (*Verklärung*): una muerte de amor (*Liebestod*) que sucede tanto musical como existencialmente, y que tiene como resultado uno de los momentos más sublimes de toda la historia de la música. Una pasión que solo encuentra su plenitud en la propia extinción.

Escrita entre 1857 y 1859 y estrenada en Múnich en 1865, la ópera tiene como punto de partida los trágicos amores de Tristan e Isolde. Con libreto del propio Wagner, hizo de él la expresión más poderosa de la pasión amorosa que se afirma, incontenible, a pesar de la voluntad de uno mismo, de las normas morales y de las leyes divinas, y que, como describe Denis de Rougemont en *El amor y Occidente*, solo en la muerte encuentra su cumplimiento.

Articulado a partir de una rica constelación de referencias que abarcan desde el budismo hasta el teatro de Calderón de la Barca y la filosofía de Schopenhauer, Wag-

ner pone en tensión una serie de binomios enfrentados (eros/tánatos, deber/instinto o conciencia/subconciencia), y propone un marco dramático rompedor que anticipa la psicología moderna.

Solo lo que se sumerge en la noche puede desvelar su verdad. La ópera de Wagner no narra simplemente un amor imposible: explora el deseo humano de anular los límites que la conciencia impone, de convertirse en otra cosa dentro del abismo donde la luz y la oscuridad dejan de ser contrarios.

En este mito, el amor no es ternura, sino fuerza cosmogónica: una respiración que desplaza el mundo. El filtro que une a los protagonistas no hace más que desvelar lo que ya ardía en silencio, y que solo puede realizarse más allá del orden moral, social o incluso divino. Por eso, Rougemont afirmaba que “el amor absoluto solo conoce la plenitud en la frontera de la destrucción”. Wagner transforma esta idea en música: cromatismo que no resuelve, melodías que se dilatan como olas lentas, armonías que prometen un reposo que nunca llega.

El itinerario de Tristan e Isolde es, en esencia, una meditación sobre la identidad: ¿quién somos cuando cedemos al deseo que nos sobrepasa? ¿Qué yo queda cuando la pasión exige su propia totalidad? En el “*Liebestod*” final, Isolde no muere: se derrite, se transfigura en un estado en el que ser y no ser confluyen, en el que el amor se convierte en pura vibración.

Así, la obra nos invita a cuestionar nuestra relación con el límite, con el deseo y con la luz que agota la razón. *Tristan und Isolde* no propone respuestas, sino un territorio donde sentir ya es pensar, y donde la música nos revela que, quizás, la verdad más profunda del ser solo puede ser verbalizada en el vértigo.

Musicalmente, Wagner hace unos planteamientos muy novedosos, que representarán un punto de no retorno en la evolución de la música: cromatismo rico, paleta de

colores orquestales, suspensión armónica audaz, clímax irresistibles, superposición de diferentes ritmos..., en relación con el célebre acuerdo de Tristan, aquel instante inaugural en el que Wagner altera para siempre el curso de la música occidental. En ese punto de suspensión sonora —medio confesión, medio abismo—, la tonalidad deja de ser brújula y se convierte en interrogación, como si la música misma dudara de su propia certeza.

Formado por una progresión aparentemente sencilla pero de una ambigüedad radical, el acuerdo rompe con la lógica armónica tradicional y abre un espacio de tensión que no se resuelve hasta muchas páginas más adelante. Es un impulso hacia el infinito, una herida que vibra. El cromatismo, las voces que se entrelazan y la falta deliberada de reposo crean un estado de espíritu en el que el oyente —como Tristan e Isolde— se encuentra suspendido entre el deseo y el desconcierto. Este acuerdo, más que un gesto técnico, es una idea filosófica: la irrenunciable búsqueda de lo que excede la forma. En él, Wagner objetiva el anhelo humano de liberarse de los límites, de permanecer en el deseo sin cumplirlo nunca del todo. Es por eso que muchos han visto en la obra el nacimiento de la modernidad musical: en su inestabilidad late la sombra de Debussy, de Schoenberg y de toda la música que vendrá.

Cuando suena por primera vez, el acuerdo no solo abre la ópera: abre una brecha en la sensibilidad del oyente. Nos dice que la verdad del deseo no está en la resolución, sino en la vibración continua de lo que se busca y se desliza a la vez. Un solo instante armónico que, como el mito que lo acoge, sigue interrogándonos más de un siglo después.

En relación con los artistas convocados, tras su éxito con *Il trittico* de Puccini, la directora finlandesa Susanna Mälkki se pone al frente de las formaciones musicales del Gran Teatre del Liceu para descifrar los misterios de esta partitura.

En la nueva producción de Bárbara Lluch, Tristan e Isolde, con un deseo inaccesible, son

dos personas que intentan abandonar los papeles vitales que les han atribuido, que quieren huir de la mentira diaria. Son dos personas que sufren y encuentran en el amor la reparación y la restauración de sus vidas. Se levantan y desafían el *statu quo*; pero perdiendo su relación con la realidad acabarán fracasando.

Es una enorme satisfacción poder tener a una de las reinas de nuestro escenario, Lise Davidsen, debutando en el papel de Isolde en el Liceu. Sin duda, es uno de los roles que el mundo operístico ha venido soñando desde hace años, y que marcará un antes y un después en el panorama mundial. Un auténtico regalo por el que estaremos siempre agradecidos. A su lado, el heldentenor Clay Hilley encarnará al personaje de Tristan, uno de los papeles más duros pero más fascinantes del repertorio. La promesa de estas funciones inolvidables subraya el Liceu como templo wagneriano por excelencia.

La pasión que perdura en el tiempo no es aquella que es serena, sino aquella que languidece en el riesgo, en la tensión entre el anhelo y la imposibilidad. Es en ese espacio crepuscular donde respira *Tristan und Isolde*, espectacular lienzo que convierte la propia noción de amor en un camino de revelación y abismo.

“La noche es el país donde todas las preguntas se vuelven visibles”.

Rainer Maria Rilke (*Cartas a un joven poeta*)

“En la oscuridad, el pensamiento se desprende del mundo y dice lo que de día se calla”.

María Zambrano (*Hacia un saber sobre el alma*)

“Pas de ‘vérité’ sans passion, sans erreur”.

Paul Valéry (*Variétés III, Commentaires de Charmes*)

Víctor García de Gomar

Director artístico Gran Teatre del Liceu

Isolde, Tristan i tots els altres.

El dia que, des del Departament de Comunicació i Edicions, em van demanar que escrivís un text per al programa de mà de *Tristan und Isolde*, va estar a punt d'agafar-me una angina de pit. Em consta que no té gaire lògica, perquè sí que em veig capaç de dirigir-la, així que per què no hauria de ser capaç d'escriure'n 2500 caràcters, espais inclosos? (Com veuen, en el meu cap és de gènere femení.) Però cada vegada que m'assec a escriure'l, em visualitzo en una taula immensa plena de genis: assegut a la meva dreta, Nietzsche; a la meva esquerra, Chéreau; al fons, entreveig Barenboim, i davant meu, Wagner, que em mira expectant. Busco Kleiber, però no el trobo, quina llàstima! Podríem dir que és qui més em venia de gust conèixer.

Amb aquests companys, òbviament em pregunto què es pot dir sobre aquesta obra mestra que ja no hagin dit durant 160 anys els pensadors més importants del món i arreu del món des que es va estrenar. Així que abaixo els ulls per no veure les seves barbes i penso: "Bárbara, per què vas acceptar dirigir-la?". I en comptes de passar d'una angina a una cardiopatia coronària, el pols se'm calma i em dic: "Jo he estimat així, quan la resta del món desapareix i només necessites aire per viure; conec la culpa, l'odi, el desig de venjança i reconec quan el meu costat fosc m'estira els cabells. He dut tot el pes del món sobre les espatlles... Sé com se senten els personatges". Müller em mira i fa una pipada a la cigarreta. "Si sé com se senten, puc guiar Isolde pel seu infern

de l'acte primer, puc mostrar-los a tots dos l'eternitat de l'ara de l'acte segon, i puc ressaltar la vulnerabilitat de Tristan als llimbs que habita a l'acte tercer." Von Bülow assenteix satisfet, mentre Schoenhauer, amb menyspreu, posa els ulls en blanc.

Quan només falta una setmana per començar els assajos, sento com si *Tristan und Isolde* s'hagués integrat en el meu ADN. Hi somnio adormida i desperta. Penso com es van conèixer fa onze segles i com es desperten de tant en tant per reviure la seva història d'amor, una vegada i una altra, ara reencarnats en la Lise i en Clay sobre l'escenari del Liceu.

Isolde i Tristan tornen a enamorar-se sabent perfectament el que el destí els ofereix, mentre el "primer món" es pregunta què passa entre homes i dones; mentre polítics i xarxes socials polaritzen el "primer món" buscant culpables en el fracàs de les parelles heterosexuales; mentre jo, la Bárbara, em submergeixo en la història d'amor més bonica que s'ha explicat mai, sense saber del tot si l'èxit d'una relació depèn d'un elixir o d'una valentia que fa desaparèixer el temor a les repercussions.

Per fi veig Kleiber! El trobo igual que en l'enregistrament de la càmera del mestre on el vaig veure dirigir *Tristan und Isolde* a Bayreuth. Li preguntaré si vol que fem un cafè.

Bárbara Lluch
Directora d'escena

Isolde, Tristan y todos los demás.

El día en que, desde el Departamento de Comunicación y Ediciones, me pidieron que escribiera un texto para el programa de mano de *Tristan und Isolde*, casi me da una angina de pecho. Me consta que no tiene mucha lógica, ya que sí me veo capaz de dirigirla, así que ¿por qué no iba a ser capaz de escribir sobre ella 2500 caracteres, espacios incluidos? (Como ven, en mi cabeza es de género femenino). Sin embargo, cada vez que me siento a escribirlo, me visualizo en una mesa gigante repleta de genios: sentado a mi derecha, Nietzsche; a mi izquierda, Chéreau; al fondo, vislumbro a Barenboim; y delante de mí, Wagner, mirándome expectante. Busco a Kleiber, pero no lo encuentro, ¡qué lástima! Es casi al que más me apetecía conocer.

Con estos compañeros, obviamente me pregunto qué se puede decir sobre esta obra maestra que no se haya dicho ya durante 160 años por los más grandes pensadores del mundo, y alrededor del mundo desde su primer estreno. Así que bajo la cara para no ver sus barbas y pienso: “Bárbara, ¿por qué aceptaste dirigirla?”. Y en vez de pasar de una angina a una cardiopatía coronaria, se me calma el pulso y me digo: “Yo he amado así, cuando el resto del mundo desaparece y solo necesitas aire para vivir; conozco la culpa, el odio, el deseo de venganza y reconozco cuando mi lado oscuro tira de mi cabello. He llevado todo el peso del mundo sobre los hombros... Sé cómo se sienten los personajes”. Müller me mira y le da una calada a su cigarro. “Si

sé cómo se sienten, puedo guiar a Isolde por su infierno del acto primero, puedo mostrarles a ambos la eternidad del ahora del acto segundo, y puedo resaltar la vulnerabilidad de Tristan en el limbo que habita en el acto tercero.” Von Bülow asiente satisfecho, mientras Schopenhauer pone los ojos en blanco con desdén.

A una semana de empezar los ensayos, siento *Tristan und Isolde* como si se hubiese integrado en mi ADN. Sueño con ellos dormida y despierta. Pienso en cómo se conocieron hace once siglos y despiertan cada cierto tiempo para revivir su historia de amor, una vez tras otra, esta vez reencarnados en Lise y Clay sobre en el escenario del Liceu.

Isolde y Tristan vuelven a enamorarse sabiendo perfectamente el destino que les depara, mientras el “primer mundo” se pregunta qué pasa entre hombres y mujeres; mientras políticos y redes sociales polarizan al “primer mundo” buscando culpables en el fracaso de las parejas heterosexuales; mientras yo, Bárbara, me sumerjo en la historia de amor más bella jamás contada, sin saber muy bien si el éxito de una relación depende de un elixir o de una valentía que hace desaparecer el temor a las repercusiones.

¡Por fin veo a Kleiber! Está igual que en la grabación de la cámara del maestro en la que lo vi dirigir *Tristan und Isolde* en Bayreuth. Voy a preguntarle si nos tomamos un café.

Bárbara Lluch
Directora de escena

AL PRINCIPI ERA EL VENT

Al principi era el vent
fent fressa entre les branques
i ens posem a cantar
i en ser la cançó ordida
el silenci descobríem
i vam saber que som
de l'esperit,
de les cançons,
del vent d'entre les branques

i amb prou feines ser-hi ara
és més que viure i morir.

Enric Casasses

Gran Teatre
del Liceu

16 FEB —
2 MAR

LA GIOCONDA

AMILCARE PONCHIELLI

Direcció d'escena **Romain Gilbert**

La Gioconda **Saïoa Hernández / Ekaterina Semenchuk**
Laura **Adorno Ksenia Dudnikova / Varduhi Abrahamyan**
Enzo **Grimaldo Michael Fabiano / Martin Muehle**
Barnaba **Gabriele Viviani / Àngel Òdena**

COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU (Pablo Assante, director)

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Director **Daniel Oren**

Amb el suport de

Naturgy

liceu.cat — 93 485 99 13

Consulteu tot el contingut audiovisual a www.liceuoperaplus.com

Un drama ambigu i addictiu

Quan Simon Rattle es preparava per dirigir per primer cop *Tristan und Isolde*, el veterà Bernard Haitink li va dir: “Et semblarà estrany, però hi ha moments en què allò no és música, és una altra cosa”. Després de dirigir-la, Rattle va estar-hi totalment d’acord: “A vegades s’acosta més a una droga que no pas a la música! Hi ha alguna cosa de narcòtic en aquesta obra”.

Pot semblar una obra de contrastos. És una història que es mou entre Eros i Tàntos, la nit i el dia, l’amor i l’odi, la llum i la foscor. Tanmateix, el que domina en aquestes oposicions és l’ambigüitat. Són els equívocs i circumloquis els que confereixen a *Tristan* el seu caràcter hipnòtic, estupefaent.

Wagner trasllada aquesta imprecisió a la música desenvolupant la melodia infinita que altera la percepció del temps i de l’espai, i multiplicant els cromatismes i les dissonàncies que es van perseguint i que van molt més enllà de l’anomenat acord de Tristany, un dels primers compassos de la partitura. Tot està en suspensió. Les tensions s’encadenen i mai queden alliberades del tot.

Les vivències dels protagonistes també es mouen en aquesta indefinició. Hi ha el filtre que havia de portar la mort als protagonistes, una mort decidida per Isolde que Tristan endevina i accepta sense preguntar. Per l’error de Brangäne, la poció allibera un amor irresistible, i també inadmissible, que condemna la parella a un “sofriment etern en comptes d’una mort ràpida”, en paraules d’una desconsolada serventa.

El que no explica l’elixir, al voltant del qual Wagner desenvolupa el drama, és com sorgeix l’amor entre els protagonistes. En tot cas, la

poció no n’és la causa; més aviat fa pujar a la superfície una passió existent, la qual, segons se’ns explica en diverses versions al llarg dels tres actes, remet al que havia passat anys enrere: Tristan havia matat Morold, promès d’Isolde, i ell mateix havia quedat ferit; ella el cura i, quan el reconeix com l’assassí de qui havia de ser el seu espòs, aixeca l’espasa en el moment en què Tristan obre els ulls. Què passa en aquells segons i després? Aquesta és una de les grans ambigüitats de l’òpera.

Si l’amor ja existia, calia la poció? El medievalista Antoni Rossell explica, en un assaig acabat de publicar (*Aquí hi ha dracs*, Dinsic), que el filtre “va ser un element cortès afegit a la llegenda tradicional bretona per excusar els amants davant la societat anglonormanda i francesa del segle XII, més conservadora i que difícilment hauria aprovat una relació adúltera entre membres d’un mateix vincle familiar”, és a dir, el rei Marke (oncle), Tristan (nebot) i Isolde (esposa de l’oncle). Una relació tampoc aprovada socialment, la de Wagner en el moment de la composició: casat amb Minna, però enamorat correspost de Mathilde Wesendonck, esposa del mecenes que l’acollia.

Tanmateix, les suspensions, l’ambigüitat, les dissonàncies i, concretament, l’acord de Tristany es resolen quan acaba el drama, al final del “Liebestod”, quan amor i mort es fonen en un tot. A l’últim compàs.

Com tots els estupefaents, *Tristan und Isolde* genera addicció. Rattle *dixit*.

Rosa Massagué, periodista

Un drama ambiguo y adictivo

Cuando Simon Rattle se preparaba para dirigir por primera vez *Tristan und Isolde*, el veterano Bernard Haitink le dijo: “Te parecerá extraño, pero hay momentos en los que eso no es música, es otra cosa”. Después de dirigirla, Rattle estuvo totalmente de acuerdo: “¡A veces se acerca más a una droga que a la música! Hay algo de narcótico en esa obra”.

Puede parecer una obra de contrastes. Es una historia que se mueve entre Eros y Tánatos, la noche ya el día, el amor y el odio, la luz y la oscuridad. Sin embargo, lo que domina en esas oposiciones es la ambigüedad. Son los equívocos y circunloquios los que confieren a *Tristan* su carácter hipnótico, estupefaciente.

Wagner traslada esa imprecisión a la música desarrollando la melodía infinita que altera la percepción del tiempo y del espacio, y multiplicando los cromatismos y las disonancias que se van persiguiendo y que van mucho más allá del llamado acorde de Tristán, uno de los primeros compases de la partitura. Todo está en suspensión. Las tensiones se encadenan y nunca quedan liberadas del todo.

Las vivencias de los protagonistas también se mueven en esa indefinición. Está el filtro que debía traer la muerte a los protagonistas, una muerte decidida por Isolde que Tristan adivina y acepta sin preguntar. Por el error de Brangäne, la poción libera un amor irresistible, y también inadmisibles, que condena a la pareja a un “sufrimiento eterno en vez de una muerte rápida”, en palabras de una desconsolada sirvienta.

Lo que no explica el elixir, alrededor del cual Wagner desarrolla el drama, es cómo surge el amor entre los protagonistas. En cualquier caso, la poción no es la causa; más bien saca a

la superficie una pasión existente, que, según se nos explica en varias versiones a lo largo de los tres actos, remite a algo que había pasado años atrás: Tristan había matado a Morold, prometido de Isolde, y él mismo había quedado herido; ella lo cura y, cuando lo reconoce como el asesino de quien debía ser su esposo, levanta la espada en el momento en el que Tristan abre los ojos. ¿Qué ocurre en aquellos segundos y después? Esta es una de las grandes ambigüedades de la ópera.

Si el amor ya existía, ¿era necesaria la poción? El medievalista Antoni Rossell explica, en un ensayo recién publicado (*Aquí hi ha dracs*, Dinsic), que el filtro “fue un elemento cortés añadido a la leyenda tradicional bretona para excusar a los amantes ante la sociedad anglonormanda y francesa del siglo XII, más conservadora y que difícilmente habría aprobado una relación adúltera entre miembros de un mismo vínculo familiar”, es decir, el rey Marke (tío), Tristan (sobrino) e Isolde (esposa del tío). Una relación no aprobada tampoco socialmente, la de Wagner en el momento de la composición: casado con Minna, pero enamorado correspondido de Mathilde Wesendonck, esposa del mecenas que lo acogía.

Sin embargo, las suspensiones, la ambigüedad, las disonancias y, concretamente, el acorde de Tristán se resuelven cuando termina el drama, al final del “Liebestod”, cuando amor y muerte se funden en un todo. En el último compás.

Como todos los estupefacientes, *Tristan und Isolde* genera adicción. Rattle dixit.

Rosa Massagué, periodista

Argument de l'obra

Tristan und Isolde

Acte I

Un vaixell navega cap a Cornualla. Un mariner canta una cançó sobre una donzella irlandesa, en clara al·lusió a Isolde, que viatja a la nau amb la seva confident, Brangäne. Indignada davant la indiferència de Tristan, a qui s'adreça per mediació del seu amic Kurwenal, Isolde —que desitja que el vaixell s'enfonsi immediatament— explica a Brangäne que temps enrere l'havia guarit, després que ell hagués estat ferit per l'espasa de Morold, germà de la jove i mort en combat per Tristan. Fascinada pels encants de qui responia al nom de Tantris, Isolde va bandejar els plans de venjança quan es va assabentar que aquell no era sinó Tristan. Però ara és duta d'Irlanda a Cornualla per casar-se amb el rei Marke, de qui Tristany és nebot i hereu.

Brangäne explica a Isolde que la seva mare va confiar-li un beuratge mortal, i la jove ho aprofita per demanar-li que el prepari per posar fi a la seva vida i a la de Tristan, a qui torna a cridar. Conscient que es tracta d'un verí, el jove ingereix la beguda abans que ho faci també Isolde. En realitat, però, el beuratge no és pas de mort, sinó d'amor, cosa que provoca un impuls eròtic immediat entre ells, que s'abraquen mentre el vaixell arriba a les costes de Cornualla entre els cants dels mariners.

Acte II

A Cornualla, una esplanada en plena nit. Isolde hi arriba amb Brangäne, a punt per trobar-se amb Tristan. Brangäne s'oculta per alertar els amants de la possible arribada del rei Marke, que ha sortit a caçar amb els seus homes.

Quan Tristan arriba, ell i Isolde es fonen en una intensa abraçada. El dia, la llum, són odiosos per a la parella; Tristan maleeix el dia perquè el sol l'enlluerna i no li permet veure Isolde.

La parella expressa el seu desig que la nit caigui sobre seu per cobrir-los els cossos i les ànimes. De lluny, Brangäne intervé per advertir-los que el final de la nit s'acosta. Els dos amants no semblen fer-li cas; Tristan, de fet, es mostra disposat a morir, perquè entén la mort com la dimensió justa on ell i Isolde es poden trobar definitivament.

De sobte, apareix el rei Marke, que, trist, constata la infidelitat de la seva promesa. Melot s'abraonarà damunt de Tristan i el ferirà de mort davant la desesperació d'Isolde, que, finalment, es desmaià.

Argumento de la obra

Tristan und Isolde

Acto I

Un barco navega hacia Cornualles. Un marinero canta una canción sobre una doncella irlandesa, en clara alusión a Isolde, que viaja en la nave junto a su confidente, Brangäne. Indignada ante la indiferencia de Tristan, a quien se dirige por mediación de su amigo Kurwenal, Isolde —que desea que el barco se hunda inmediatamente— explica a Brangäne que tiempo atrás lo había curado, después de que él hubiera resultado herido por la espada de Morold, hermano de la joven y muerto en combate por Tristan. Fascinada por los encantos de quien respondía al nombre de Tantris, Isolde desterró los planes de venganza cuando se enteró de que aquel no era otro que Tristan. Pero ahora es llevada de Irlanda a Cornualles para casarse con el rey Marke, cuyo sobrino y heredero es Tristan.

Brangäne explica a Isolde que su madre le confió un brebaje mortal y la joven aprovecha para pedirle que lo prepare para poner fin a su vida y a la de Tristan, a quien vuelve a llamar. Consciente de que se trata de un veneno, el joven ingiere la bebida antes de que lo haga también Isolde. Pero, en realidad, el brebaje no es de muerte, sino de amor, lo que provoca un impulso erótico inmediato entre ambos, que se abrazan mientras el barco llega a las costas de Cornualles entre los cantos de los marineros.

Acto II

En Cornualles, una explanada en plena noche. Isolde llega con Brangäne, preparada para encontrarse con Tristan. Brangäne se oculta para alertar a los amantes de la posible llegada del rey Marke, que ha salido a cazar con sus hombres.

Cuando Tristan llega, él e Isolde se funden en un intenso abrazo. El día, la luz, son odiosos para la pareja; Tristan maldice el día porque el sol deslumbra y no le permite ver a Isolde.

La pareja expresa su deseo de que la noche caiga sobre ellos para que les cubra los cuerpos y las almas. De lejos, Brangäne interviene para advertirles que el fin de la noche se avecina. Los dos amantes no parecen hacerle caso; Tristan, de hecho, se muestra dispuesto a morir, porque entiende la muerte como la dimensión justa en la que él e Isolde pueden encontrarse definitivamente.

De repente, aparece el rey Marke, quien, triste, constata la infidelidad de su prometida. Melot se abalanza sobre Tristan y lo hiere de muerte ante la desesperación de Isolde, que, finalmente, se desmaya.

Acte III

Tristan agonitza a Kareol, la seva terra de la Bretanya, al costat del seu amic Kurwenal, que l'assisteix. El cant llunyà d'un pastor bressola el cavaller, que evoca l'angoixa i la impaciència de retrobar Isolde, però amb al·lusions al desig al·lucinat de l'heroi que se sent morir.

Ansiós per tornar a veure Isolde, Tristan s'imagina que veu la seva nau, per bé que tot plegat no sigui (de moment) un miratge.

Finalment, Kurwenal anuncia que la nau d'Isolde està a punt de fondejar a la costa de Kareol. Aleshores, Tristan esclata en un deliri incontenible i s'arrenca les benes que li tapen les ferides. Isolde arriba, i ell l'estreny amb un apassionament tan arravatat que li provoca una mort gairebé instantània, poc després d'haver-la abraçat per última vegada.

Després de la mort de Tristan, arriba un segon vaixell amb el rei Marke a bord acompanyat pel seu seguici, que inclou Melot i Brangäne. Aquesta última ha explicat el secret del beuratge amorós al monarca, que es disposa a perdonar Tristan però que, en canvi, rep la notícia de la seva mort. Mogut pel dol i la ràbia, Kurwenal desafia Melot a un duel i els dos homes es maten l'un a l'altre.

Les morts de Melot i de Kurwenal no semblen haver afectat Isolde, immòbil damunt del cadàver de Tristan. La jove es revifa per cantar un himne a la mort que permetrà que ella i el seu estimat visquin per sempre més com dues ànimes foses en l'eternitat.

Acto III

Tristan agoniza en Kareol, su tierra de Bretaña, junto a su amigo Kurwenal, que lo asiste. El canto lejano de un pastor acuna al caballero, que evoca la angustia y la impaciencia de reencontrarse con Isolde, pero con alusiones al deseo alucinado del héroe que se siente morir.

Ansioso por volver a ver a Isolde, Tristan se imagina que ve su nave, aunque todo eso no sea (de momento) más que un espejismo.

Finalmente, Kurwenal anuncia que la nave de Isolde está a punto de fondear en la costa de Kareol. Entonces, Tristan estalla en un delirio incontenible y se arranca las vendas que tapan sus heridas. Isolde llega, y él la estrecha con un apasionamiento tan arrebatado que le provoca una muerte casi instantánea, poco después de haberla abrazado por última vez.

Tras la muerte de Tristan, llega un segundo barco con el rey Marke a bordo acompañado por su séquito, que incluye a Melot y Brangäne. Esta última ha contado el secreto del brebaje amoroso al monarca, que se dispone a perdonar a Tristan pero que, en cambio, recibe la noticia de su muerte. Movidado por el duelo y la rabia, Kurwenal desafía a Melot a un duelo y los dos hombres se matan el uno al otro.

Las muertes de Melot y de Kurwenal no parecen haber afectado a Isolde, inmóvil sobre el cadáver de Tristan. La joven se reaviva para cantar un himno a la muerte que permitirá que ella y su amado vivan para siempre como dos almas fundidas en la eternidad.

Fem Cultura
Fem Òpera
Fem Liceu

CONSELL
DE MECENATGE

Un compromís compartit,
forma part del creixement
del Liceu.
Sigues Mecenés

Fem

Gran Teatre del Liceu
La Rambla, 59, Ciutat Vella
Barcelona

Descobreix tots els avantatges de
ser Mecenés escanejant el codi QR
o trucant al 93 485 86 31
www.liceu.cat/empreses

English synopsis

ACT ONE

A ship sails towards Cornwall. A sailor sings of an Irish maiden – a clear reference to Isolde, who is on board with her confidante, Brangäne. Enraged by Tristan's indifference, and speaking to him only through his companion Kurwenal, Isolde longs for the ship to sink at once. She tells Brangäne how, long ago, she nursed Tristan back to health after he was wounded by the sword of Morold – her betrothed, whom Tristan had slain in combat. Enchanted by the charm of the man who called himself Tantris, she abandoned her desire for revenge when she discovered that he was none other than Tristan himself. Now, however, she is being taken from Ireland to Cornwall to marry King Marke, Tristan's uncle and sovereign.

Brangäne reveals that her mother has entrusted her with a deadly potion. Isolde seizes upon this and orders her to prepare it, intending to end both her own life and Tristan's. When Isolde summons him once more, Tristan – knowing the drink is poisoned – takes it before she can. Yet the potion is not one of death, but of love, and an overwhelming passion instantly flares between them. They embrace just as the ship reaches the Cornish shore, to the sound of the sailors' song.

ACT TWO

In Cornwall, on an open terrace in the dead of night. Isolde arrives with Brangäne, ready to meet Tristan. Brangäne hides nearby to warn the lovers of King Marke's possible return from the hunt.

When Tristan appears, he and Isolde come together in a passionate embrace. Daylight is hateful to them both; Tristan curses the day, for the sun blinds him and prevents him from seeing Isolde.

The lovers long for night to fall and enfold their bodies and souls. From a distance, Brangäne calls out to warn them that dawn is breaking, but they take no heed. Tristan declares himself ready to die, believing that only in death can he and Isolde be united forever.

Suddenly, King Marke appears. Grief-stricken, he perceives the betrayal of his betrothed. Melot rushes at Tristan and strikes him a mortal blow, to Isolde's despair; she collapses unconscious.

ACT THREE

Tristan lies dying in Kareol, his castle in Brittany, tended by his friend Kurwenal. The distant song of a shepherd soothes him as he recalls his anguish and his longing to be reunited with Isolde, mingled with the fevered yearning of a hero who senses his death is near.

Eager to see her once more, Tristan imagines that he can already glimpse her ship, though it is still only a mirage.

At last, Kurwenal announces that Isolde's ship is approaching the shore. Tristan erupts into uncontrollable delirium, tearing away the bandages that cover his wounds. When Isolde arrives, he embraces her with such overwhelming passion that he dies in her arms moments later.

A second ship then arrives, bringing King Marke and his retinue, including Melot and Brangäne. Brangäne has revealed the secret of the love potion to the king, who has come to forgive Tristan, only to learn of his death. Consumed by grief and rage, Kurwenal challenges Melot to a duel, and the two men kill each other.

The deaths of Melot and Kurwenal seem not to move Isolde, who remains motionless over Tristan's body. As she awakens from her trance, she sings a hymn to death – a final ode through which she and her beloved are united forever as two souls merged in eternity.

La Botiga del Liceu

Emporta't un record inoblidable!

Cartells · Samarretes
Dessuadores · Tasses · Bosses / Tote bag

Compra'ls a liceu.cat, a les **Taquilles del Liceu**
i a la **Sala** durant les funcions.

Direcció / Dirección

Nora Farrés

Coordinació / Coordinación

Sònia Cañas, Marc Gaspa

Col·laboradors en aquest programa /

Colaboradores en este programa

Jaume Radigales

Disseny original / Diseño original

Bakoom Studio

Disseny / Diseño

Minimilks

Fotografia / Fotografía

Christian Machio

D.L.

B 590-2026

Copyright 2025:

Gran Teatre del Liceu sobre tots els articles d'aquest programa i fotografies pròpies /
Gran Teatre del Liceu sobre todos los artículos de este programa y fotografías propias

Informació sobre publicitat i Programa de Patrocini i mecenatge /

Información sobre publicidad y Programa de Patrocinio y mecenazgo

liceubarcelona.cat / mecenes@liceubarcelona.cat / 93 485 86 31

Comentaris i suggeriments / Comentarios y sugerencias:

edicions@liceubarcelona.cat

La Fundació del Gran Teatre del Liceu és membre de / La Fundación del Gran Teatre del Liceu es miembro de:

BARCELONA
GLOBAL
a Citizens' Platform
for Ideas in Motion

OPERA VISION

El Gran Teatre del Liceu ha obtingut les certificacions / El Gran Teatre del Liceu ha obtenido las certificaciones:

EMAS (Eco Management and Audit Scheme)

ISO 14001 (Sistema de gestió ambiental / Sistema de gestión ambiental)

ISO 50001 (Sistema de gestió energètica / Sistema de gestión energética)

Distintiu de garantia de qualitat ambiental / Distintivo de garantía de calidad ambiental

GA-2016/0235

GE-2016/0036

Programa imprès amb paper 100% reciclat /

Programa impreso con papel 100% reciclado

Gran Teatre del Liceu

NOVA TEMPORADA 2025/26

ABONA'T A LA CARTA

La forja del Liceu

10%
DTE

Abonaments
a la carta

© Wilfried Hösl

Descobreix tota
la temporada
2025/2026

liceu.cat